نام آزمون: فارسی **نام و نام خانوادگی :** **شماره صندلی :**	**اداره کل آموزش و پرورش استان اردبیل** **اداره آموزش و پرورش ناحیه ۲** **دبیرستان فرزانگان۲ دوره اول**	**تاریخ آزمون: ۱۴۰۴/10/28** **مدت زمان آزمون : دقیقه** **پایه : هشتم**

ردیف	دانش آموز عزیزم ،با یاد وخدا با آرامش بیندیش،بادقت بنویس و زیبا بدرخش.	بارم
۱	&معنی ومفهوم نظم و نثر& الف- کدام یک از گزینه های زیر هنگام معنی نیاز به جابه جایی اجزای جمله دارد ؟ ۱-حد من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن . ۲-چون باادب و تمیز باشی/ پیش همه کس عزیز باشی. ب-در ابیات و جملات زیر قسمت مشخص شده را معنی کنید؟ ۱-گفتم که سوخت جانم از آتش نهانم / گفت آن که سوخت او را کی ناله یا فغان است. ۲-دل از هر گونه آلایش و گمان دباره خویش پاک ساز و بِرَهان . پ-درستی و نادرستی گزینه های زیر را مشخص کنید؟ ۱-مفهوم بیت (یکی را به سر برنهد تاج بخت / یکی را به خاک اندر آرد زتخت): یعنی : ارجمند گرداننده بندگان از خواری ؛در پای افکننده گردن کشان از سروری می باشد. درست نادرست ۲-زود پرسیدم:پدر ، اینجا کجاست ؟/ گفت : خانهٔ خوب خداست.(اشاره به کعبه دارد) درست نادرست ت-معنی بیت را کامل کنید؟ « کیست آن صورتگرماهر که بی تقلیدغیر/ این همه صورت برد بر صفحهٔ هستی به کار » آن.....که بدون تقلید از دیگران این ..... را در جهان آفریده، چه کسی است.	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
۲	& معنی واژه& ج-دانش آموزعزیز،با جایگزین کردن واژه های داخل کمانک درجاهای خالی ،عبارت ها را کامل کن.(یک واژه اضافه است) (هنجارهای، نسنجیده ، تسلّط) ۱-روز گار .....دستاورد های علمی و فنّاورانه برتارو پود زندگی بشر است. ۲-افراد جامعه در برخورد ها و دادو ستد ها پایبند به آن اعتقادات و .....اخلاقی و آداب اجتماعی است. ح- همهٔ گزینه ها(مترادف) هستند به جز گزینه.....: ۱-سکوت و خاموشی ۲-فراز و نشیب ۳-هلهله وشادی ٤-جهل و نادانی خ- به (وسیله چوبی و مهره ای حساب و کتاب قدیم)..... می گفتند . ۱-چاپار ب-چرتکه ج-اسطرلاب د-ماشین حساب	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳	&درک مطلب& د- مفهوم کنایی عبارت مشخص شده را بنویسید. -فرزندم ایران را می باید شناخت وبه دیگران شناساند و این باری است که بر دوش تو نهاده شده است. ذ- درک و دریافت خود را از بیت مقابل بنویسید. «سر به هم آورده دیدم برگ های غنچه را/ اجتماع دوستان یکدلم آمد به یاد» :..... ر- در مصراع (تأمّل در آیینه دل کنی)منظور شاعر از تأمّل در آیینه دل کردن چیست؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵

www-kanoon.ir

	ز- بیت « کای فلان چاشت بده یا شامم / نان و آبی خورم وآشامم» با کدام یک از گزینه های زیر ارتباط معنایی دارد؟	۰/۵
	۱-هرکه نان ازعمل خویش خورد/ منّتِ حاتم طایی نبرد. ۲- فضل خدای را که تواند شمار کرد / یا کیست شکر یکی از هزار کرد.	
	ژ-شاعر دربیت پایین«خفاش » را نماد چه می داند؟ «نور خورشید درجهان فاش است / آفت از ضعف چشم خفاش است»	۰/۲۵
	س-سخن حکیمانهٔ« افسوس که جوان نمی داند و پیر نمی تواند»با کدام گزینه زیر ارتباط و همسویی معنایی دارد؟	۰/۲۵
	۱-آن چه جوان درآیینه می بیند پیردرخشت خام می بیند. ۲-چون توانستم ندانستم چه سود /چون بدانستم ، توانایی نبود .	
۴	&دانش زبانی& ش- پس ازبررسی نوع «را»در عبارت های زیر ، نقش واژه های مشخص شده را بنویسید؟	۰/۵
	۱-راستی را کس نمی داند که در فصل بهار ..... ۲-هر چند تورا در آن ضرر هاست.....	
	ص-در همهٔ گزینه ها، هستهٔگروه اسمی درست مشخص شده است به جز....	۰/۲۵
	۱-حریم قانون و دین ۲- همین چند کتاب د-این همه آیات الهی د-چه تصاویر شگفت انگیزی	
	ض- بن مضارع فعل های مشخص شده را بنویسید؟ « عزّت از خواری نشناخته ای / عمر در خار کشی باخته ای»	۰/۵
	ط- بیت « زین گفته سعادت تو جویم / پس یاد بگیر هر چه گویم » دارای چهار جمله است؟ درست نادرست	۰/۲۵
۵	&دانش ادبی& ظ- سارا برای بیت زیر، یک آرایه نام برده است؛به نظر شما چه آرایه های دیگری در بیتبه کار رفته است؟	۰/۵
	« با مادر خویش مهربان باش آماده خدمتش به جان باش ». واج آرایی، .....،.....	
	ک-بوستان و گلستان سعدی از نمونه آثار اندرزی و تعلیمی نیست؟ درست نادرست	۰/۲۵
	گ-هر جمله را با توجه به متن زیبایی ادبیمناسب آن وصل کنید . (یک گزینه اضافی است) ۱-ابر از هجر که می گرید بدین سان زار زار. تشبیه ۲-پرستار امرش همه چیز و کس / بنی آدم و مرغ و مور و مگس. تلمیح ۳-خدا برای او دو چشم سرخ دو حدقه، چونان ماه تابان آفرید. تناسب تشخیص	۰/۷۵
۶	&تاریخ ادبیات& ل-هنر قا آنی شیرازی در کدام مورد زیر است؟	۰/۲۵
	۱-قطعه ۲- مثنوی ۳-قصیده سرایی ٤-غزل	
	م-مناسب ترین واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید ودر جای خالی بنویسید ؟(یک مورد اضافی است) (ایرج میرزا ، جامی ،میر جلا الدین کزازی ، محمد بن منور)	۰/۷۵
	۱-فرزند ایران ،کتابی است نوشتهٔ ..... . ۲-وی از نوادگان فتحعلی شاه قاجار بود و مسائل مختلف اجتماعی را با زبانی ساده وشوخی های نیشدار بیان می کرد. ۳- شاعر و نویسنده قرن نهم و آثاراو نفحات الانس و بهارستان و.... می باشد.	

www.kanoon.ir

	& فارسی تکمیلی&	
۷	- از مصدر تابیدن خوشه واژه هایی بنویسید؟ (دومورد)	۰/۵
۸	-مثل هایی بنویسید که در تقابل معنایی « مشت نمونه خروار است » و « سالی که نکوست از بهارش پیداست» باشند؟	۰/۵
۹	-مقصود از عبارت زیر چیست ؟ *به وقت صبحی که دیدهٔ جهان از سیاههٔ ظُلمات و سپیدهٔ نور نیم گشوده باشد.	۰/۵
۱۰	-واژه های «دولت » و« ارباب» را باتوجه به معنی کهن و امروزی بنویسید؟	۱
۱۱	-در مورد مصرع « رخش پندار همی راند زدور » توضیح دهید ؟	۱
۱۲	-در متن شعر عقاب یک بیت بنویسید که پرسش انکاری به کار رفته است؟	۰/۵
۱۳	-از مصدر آفریدن دو واژه بنویسید که از همین مصدر باشد؟	۰/۵
۱۴	- در جمله های زیر معنای فعل گرفتن را بنویسید؟ الف-گیرم تقصیر تو بود تو چرا کوتاه نیامدی؟ ب- از بس غذا خوردم دل درد گرفتم .	۰/۵
	« هر که تأمّل نکند در جواب بیشتر آید سخنش ناصواب» سعدی موفقیت شماآرزوی قلبی من است	

www-kanoon-ir

الف) کدام گزینه هنگام معنی نیاز به جابه‌جایی اجزای جمله دارد؟

گزینه ۱

«حدّ من نیست ثنایت گفتن / گوهر شکر عطایت سفتن»

ب) معنی قسمت‌های مشخص‌شده

۱)

کسی که از آتش درونی اش می سوزد ناله و فریادی از او شنیده نمی شود

۲)

ناپاکی -آزادش کن

پ) درستی و نادرستی

۱) مفهوم بیت درباره بالا بردن برخی و پایین آوردن برخی دیگر

درست

۲) اشاره به کعبه

درست

ت) کامل کردن معنی بیت

«کیست آن صورتگر ماهر که بی‌تقلید غیر...»

پاسخ کامل:

آن **خداوندی** که بدون تقلید از دیگران این **همه صورت‌ها** را در جهان آفریده، چه کسی است.

www-kanoon.ir

۲) معنی واژه

ج) جایگزینی واژه‌ها

۱)

روزگار **تسلط** دستاوردهای علمی و فناورانه بر تار و پود زندگی بشر است.

۲)

هنجارهای افراد جامعه در برخوردها و دادوستدها پایبند به اعتقادات اخلاقی و آداب اجتماعی است.

(واژه‌ی اضافه: **نسنجیده**)

ح) همه مترادف هستند به‌جز:

گزینه ۲: فراز و نشیب

خ) وسیله چوبی و مهره‌ای حساب قدیم

چرتکه

۳) درک مطلب

د) مفهوم کنایی

«این بار بر دوش تو نهاده شده است»

یعنی: **این مسئولیت به تو سپرده شده است**

ذ) درک بیت

«سر به هم آورده دیدم برگ‌های غنچه را...»

یعنی: **اجتماع دوستان صمیمی و همدل، انسان را به یاد زیبایی و طراوت می‌اندازد.**

www-kanoon.ir

ر) منظور از «تأمل در آیینه دل»

یعنی: **خوداندیشی، تفکر درونی و بررسی رفتار و افکار خود**

۴) ادامه سؤالات مفهومی

ز) ارتباط معنایی بیت

گزینه ۱

هر که نان عمل خویش خورد...

ژ) خفاش نماد چیست؟

ناتوانی در درک حقیقت

س) همسویی معنایی

گزینه ۲

چون توانستم ندانستم چه سود...

۵) دانش زبانی

ش) نقش واژه‌ها

۱) «راستی» ← **مفعول**

۲) «تو» ← **متمم**

ص) هسته گروه اسمی (نادرست)

گزینه: همین چند کتاب

www-kanoon-ir

ض) بن مضارع

- نشناخته‌ای ← **شناس**
- باخته‌ای ← **باز**

ط) چهار جمله بودن بیت

نادرست

۶) دانش ادبی

ظ) آرایه‌های دیگر بیت

«با مادر خویش مهربان باش...»

تکرار، سجع، تناسب

ک) بوستان و گلستان سعدی تعلیمی نیست؟

نادرست

گ) وصل آرایه‌ها

□ ا بر از هجر... ← **تشخیص**

□ پرستار امرش... ← **تناسب**

□□ خدا برای او دو چشم... ← **تشبیه**

(تلمیح گزینه اضافه)

www-kanoon-ir

۷) تاریخ ادبیات

ل) هنر قاآنی شیرازی

قصیده‌سرایی

م) جای خالی

۱) فرزند ایران ← **میرجلال‌الدین کزازی**

۲) نواده فتحعلی‌شاه ← **ایرج میرزا**

۳) قرن نهم ← **جامی**

۸) فارسی تکمیلی

۷) خوشه واژه از «تابیدن»

تابش – تابان

۸) مثل‌های متقابل

- مشت نمونه خروار است ↔ **یک سوزن به خودت بزن، یک جوالدوز به دیگران**
- سالی که نکوست... ↔ **از خشت اول چون نهد معمار کج**

۹) معنی عبارت ادبی

یعنی: **سپیده‌دم و آغاز روشنایی**

۱۰) معنی کهن و امروزی

- های دولت:
  - کهن: **بخت و اقبال**
  - امروز: **حکومت**

www-kanoon-ir

- ارباب:
  - کهن: **صاحب و مالک**
  - امروز: **کارفرما**

۱۱) توضیح مصرع

یعنی: **انسان با خیال و پندار از واقعیت دور می‌شود.**

۱۲) پرسش انکاری (شعر عقاب)

«من آن عقابم که بال از اوج می‌گشایم

چرا به خاک نشینم؟»

۱۳) واژه از «آفریدن»

آفرینش – آفریده

۱۴) معنی «گرفتن»

الف) گیرم تقصیر تو بود ← **فرض کنیم**

ب) دل‌درد گرفتم ← **دچار شدم**